

S. Sayısı : 41

Devlet Demiryolları ve Limanları İdarei Umumiyesinin Teşkilât ve Vazifelerine dair olan 1042 sayılı Kanunla bu kanunun ek ve tadillerinde değişiklik yapılması ve bu kanuna yeni bâzı hükümler eklenmesine dair olan 4577 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Bütçe Komisyonları raporları (1/8)

T. C.

Başbakanlık

25 . XI . 1949

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayn : 71 - 1411, 6 - 4123

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlett Demiryolları ve Limanları İdarei Umumiyesinin teşkilât ve vazifesine dair olan 1042 sayılı Kanunla bu kanuna ek ve tadillerinde değişiklik yapılması ve bu kanuna yeni bâzı hükümler eklenmesine dair 4577 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 17 . II . 1949 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

Ş. Günaltay

GEREKÇE

Devlet Demiryolları ve Limanları İdarei Umumiyesinin Teşkilât ve Vezaifine dair olan 1042 sayılı Kanunla bu kanunun ek ve tadillerinde değişiklik yapan ve bu kanuna yeni bâzı hükümler ekliyen 4577 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi, Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünü, istasyonlarında ve limanlarında inzibatı temin ile mükellef polis ve jandarmalara ve demiryol muhafaza kıtalarının tabur ve bölük komutanlarına idare binaları müsait bulunduğu takdirde vazife görmeleri için kirasız yer tahsis etmeye mezu kılmış ise de bu yerlerin idare personeline işgal edilen yerlerle birlikte tahakkuk ettirilen tenvir ve teshin masraflarının idare bütçesinden ödenmesini sağlayacak bir hükmü ihtiva etmediği gibi istasyon ve limanlarda inzibatı temin mükellefiyeti bakımından polis ve jandarmalardan farklı durumda bulunmayan askerî inzibat muhayırlıklarını ve sefer ulaştırmalarını düzenlemek üzere bu idare ile iş birliği yapmakta olan askerî ulaştırma teşkillerini şümü lü içine almadığından sözü geçen maddenin bu hususları da sağlayacak şekilde değiştirilmesine lüzum hâsıl olmuş ve bu maksatla ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Ulaştırma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ulaştırma Komisyonu

Esas No. 1/8

Karar No. 2

20 . VI . 1950

Yüksek Başkanlığa

Devlet Demiryolları ve Limanları İdare Umumiyesinin Teşkilât ve Vazifesine dair olan 1042 sayılı Kanunla bu kanuna ek ve tadillerinde değişiklik yapılması ve bu kanuna yeni bâzı hükümler eklenmesine dair olan 4577 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 17 . XI . 1949 tarihli kararıyla Büyük Millet Meclisine sunulan Yüksek Başkanlıkça komisyonumuza 16 VI . 1950 tarihinde havale olunan Kanun tasarısı ile gerekçesi komisyonumuzun 19 . VI . 1950 tarihli toplantısında Ulaştırma Bakanlığı ve Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü temsilcileri hazır olduğu halde okunup incelendi :

Kanun tasarısının gerekçesinde de yazılı olduğu üzere 4577 sayılı Kanunun dördüncü maddesi, Devlet Demiryolları İşletme Genel Müdürlüğü istinsyonlarında ve limanlarında inzibatı teminle mükellef olan polis ve jandarmalara ve Demiryolu muhafaza kıtalarının tabur ve bölük komutanlarına idare binaları müsait olduğu takdirde vazife görmeleri için kirasız yer tahsis etmeye mezun kılınmış ise de, işbu dördüncü maddede bu yerlerin idare personeline işgal edilen yerlerle birlikte tahakkuk ettirilen aydınlatma, ısıtma ve su masraflarının da idare tarafından ödenmesi hakkında bir hüküm mevcut bulunmadığı gibi istasyon ve limanlarda inzibatı temin vazifesi bakımından polis ve jandarmalardan farklı bir durumda olmayan askerî inzibat subaylıklarını ve sefer ulaştırmalarını düzenlemek üzere işletme idaresi ile iş birliği yapmakta olan askerî ulaştırma teşekkül-

lerini de şümülü içine almadığından sözü geçen dördüncü maddenin bu hususları da sağlayacak şekilde değiştirilmesi maksadiyle bu kanun tasarısının hazırlanmış olduğu anlaşılmıştır.

Bu husustaki konuşmalar sonucunda, birinci maddenin sonundaki (kirasız yer tahsis etmeye ve bu yerlerin aydınlatma, ısıtma, giderlerini kendi bütçesinden ödemeye mezundur) ibaresi yerine (kirasız yer tahsis eder ve bu yerlerin aydınlatma, ısıtma ve su giderlerini de öder) denilmesi suretiyle tasarının kabulüne ve geçici madde olarak da tasarıya aşağıdaki geçici maddenin eklenmesine Komisyonumuzca oy birliği ile karar verilmiştir.

Geçici madde : Birinci maddede yazılı teşkilatlere tahsis edilmiş olan bürolarda bu kanunun meriyet tarihine kadar sarf ve istihlâk edilen ısıtma, aydınlatma, su ve telefon ücretleriyle büroların kira bedeli olarak tahakkuk etmiş meblağdan halen tahsil edilmemiş olanların kayıtları terkin edilir. Tahakkuk edeceklerin bedelleri de aranmaz.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna vermek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ulaştırma Komisyonu

Başkanı	Sözcü
Gümüşane	Konya
G. R. Gürgen	H. Ölçmen
Kâtip	
Amasya	Antalya
C. Topçu	A. Tokuş
Çanakkale	Çoruh
İ. Karasioğlu	A. R. Sağlar
Giresun	Ordu
T. İnanç	N. Fırat

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/8
Karar No. 6

11 . VII . 1950

Yüksek Başkanlığa

Devlet Demiryolları ve Limanları İdare-i Umumiyesinin teşkilât ve vezaifine dair olan 1042 sayılı Kanunla bu kanunun ek ve tadillerinde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna yeni bâzı hükümler eklenmesine dair 4577 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 25 . II . 1949 tarih ve 6/4123 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulmuş ve Sekizinci Dönemin sona ermesi ile hükümsüz kalmış bulunan Kanun tasarısı Hükümetçe Dokuzuncu Dönem içinde tekrar görüşülmesi istenildiğinden Ulaştırma Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza verilmekle Ulaştırma Bakanlığınca adına Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü yardımı ve Maliye Bakanlığınca adına Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürü, Millî Savunma ve İçişleri Bakanlıkları yetkili temsilcileri hazır buldukları halde incelenip görüşüldü :

Sözü edilen 4577 sayılı Kanunun dördüncü maddesi (Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü istasyonlarında ve limanlarında inzibatı temin ile mükellef olan polis ve jandarmalara, idare binaları müsait olduğu takdirde, meccanen yer ve demiryol muhafaza kıtalarının tabur ve bölük komutanlarına vazife görmeleri için yine idare binaları müsait olduğu takdirde kirasız oda tahsisine) mezuniyet vermektedir.

Ancak bu hükümde, tahsis edilen mahallerin tahakkuk ettirilen aydınlatma ve ısıtma giderlerinin hangi idare tarafından ödeneceğine dair bir kayıt bulunmadığı gibi yine istasyon ve limanlarda inzibat vazifesini gören askerî inzibat subaylarıyla sefer ulaştırmalarını düzenlemek üzere bu idare ile iş birliği yapan askerî ulaştırma teşekkülleri bu maddenin şümulü dışında kaldığından, yukarıda sözü edilen giderlerin kimin tarafından ödeneceğini belirtmek ve inzibat subaylarıyla askerî ulaştırma teşekküllerinin de binaların müsaadesi nispetinde

bu yerlerden kirasız olarak faydalanmalarını sağlamak maksadıyla maddenin yeniden tanzimi Hükümetçe lüzumlu görülmüş ve tasarının bu maksatları temin için hazırlandığı alınan izahlardan ve yapılan açıklamalardan anlaşılmiş ve tasarı Komisyonumuzca da esas itibariyle kabul değer görülerek tasarının görüşülmesinde Ulaştırma Komisyonunun metni esas tutulmuştur.

Ulaştırma Komisyonu, tasarının birinci maddesine su giderlerini ilâve etmiş ve bina tahsisi hususunu kesin ve âmir bir hüküm ile ifadeyi uygun görmüş ve şimdiye kadar tahakkuk eden giderlerin terkinini için de tasarıya bir geçici madde eklenmiştir.

Komisyonumuzda yapılan tartışmalarda birinci madde üzerinde başlıca şu noktalar üzerinde durulmuştur :

Bütçe Prensiplerine sadık kalınarak her dairesinin, kendi hizmetleri için yapmak mecburiyetinde bulunduğu giderlerin kendi bütçelerine konulması gerektiği bir kısım üyeler tarafından ileri sürülmüştür. Gerçi, polis ve jandarmanın bu yerlerde yaptığı hizmetin aynı zamanda Devlet Demiryollarının emniyetini de sağlamakta olduğu ve bir iş tedahülü bulunması hasebiyle hizmetlerin tefrikine ve buna göre ödeneklerin tanzimine imkân olmadığı ifade edilmiş ise de askerî inzibatın ve ulaştırma teşekküllerinin buralarda bulunmaları tamamiyle kendilerini ilgilendiren işlerden mütevellit olduğu ve bu sebeple işgal ettikleri yerlerin kira ve diğer giderlerinin kendi bütçelerinden ödenmesi lâzımgeldiği yolunda bâzı mütalâalar da serdedilmiştir. Komisyonumuzca, bütün bu düşünceler etraflıca incelenerek, polis ve jandarma ile askerî inzibat ve ulaştırma teşekküllerinin buralarda bulunmaları, kendilerine ait işleri görmekle beraber bir taraftan da Devlet Demiryolları İdaresiyle iş birliği yaparak gerek emniyet ve inzibat noktasından ve gerekse ulaştırma işleri-

nin düzenlenmesi bakımından birer yardımcı oldukları ve bu görevlerinin böylece ifasına devamda bir zaruret olduğu kanaat ve neticesine varılmıştır.

Komisyonumuz, bu hizmetler için ne miktar bir ödenğe ihtiyaç bulunduğu noktasında da durmuş ve alınan malûmata göre, kira, aydınlatma, ısıtma ve su giderleri olarak yılda (81 000) liralık bir ödenğe ihtiyaç olduğu anlaşılmıştır. Devlet Demiryolları Bütçesinde mühim bir yer tutmayacak olan bu giderin aynı bütçeden ödenmesine deva edilmesi Komisyonumuz ekseriyetince uygun görülmüştür .

Komisyonumuz, Ulaştırma Komisyonunun yer tahsisinde ihtiyar ettiği mutlak ve âmir ifadeyi uygun görmemiştir. Bu ifadeye göre, bu yerlerde bir mahallin boş olması halinde, vâkı talebe behemehal o mahallin tahsisi gerekecek ve bu hal belki de idarenin diğer bir ihtiyacını taziyik eder vaziyetler ihdas edebilecektir. Onun için, Hükümet teklifinde olduğu gibi idarenin yer tahsisine mezun kılınmasını ve bu suretle kendisine ihtiyaçlarını taziyik etmiyecek bir takdir hakkı tanınmasını Komisyonumuz uygun görmüş ve bu maksatla maddeyi değiştirmiştir. Ulaştırma Komisyonunun ilâve ettiği su giderlerini de Komisyonumuz uygun bulmuş ise de bu suyun para ile satın alınan içme suyu olmayıp kullanma suyu olduğunun belirtilmesini tabikatta kolaylık sağlaması bakımından lüzumlu görmüş ve maddede gerekli değişikliği yapmıştır.

Geçmişte bu yerler için tahakkuk ettirilip il-

gili dairelerin bütçelerinde ödenek bulunmadığından dolayı tahsil edilemeyen giderlerin, ki miktarları bugüne kadar 350 bin lira raddesindedir, terkinleri için tasarıya Ulaştırma Komisyonunca eklenen geçici madde Komisyonumuzca da uygun görülerek aynıyle kabul edilmiştir.

Bu esas dairesinde hazırlanan kanun tasarıısı Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
İstanbul	Burdur	Çanakale
<i>E. Adakan</i>	<i>F. Çelikbaş</i>	<i>E. Kalafat</i>
Kâtip		
Bursa	Afyon K.	Diyarbakır
<i>H. Şaman</i>	<i>A. Veziroğlu</i>	<i>M. Ekinci</i>
Edirne	Gümüşane	Kırklareli
<i>A. Altınalmaz</i>	<i>K. Yörükoğlu</i>	<i>Ş. Bakay</i>
Konya	Manisa	Ordu
<i>M. A. Ülgen</i>	<i>Ş. Ergin</i>	<i>R. Aksoy</i>
Rize	Seyhan	Sivas
<i>O. Kavrakoğlu</i>	<i>S. Barı</i>	<i>H. İmre</i>
Tokad	Trabzon	Yozgad
<i>S. Ataç</i>	<i>S. P. Kalaycıoğlu</i>	<i>H. Tathoğlu</i>

Askerî ulaştırmayı temine mâtuf bir hizmete masruf giderleri Millî Savunma Bütçesinden ödenmesi, bütçe tekniği ve bütçe samimiyeti bakımından zaruri olduğundan kanunda askerî ulaştırmaya ait bâzı masrafların Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü Bütçesinden ödenmesini istihdaf eden hükme

muhalifim

Çanakale

K. Akmanlar

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Demiryolları ve Limanları İdarei Umumiyesinin Teşkilât ve Vezâifine dair olan 1042 sayılı Kanunla bu kanuna ek ve tadillerinde değişiklik yapılması ve bu kanuna yeni bâzı hükümler eklenmesine dair 4577 sayılı Kanununun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet Demiryolları ve Limanları İdarei Umumiyesinin Teşkilât ve Vezâifine dair olan 1042 sayılı Kanunla bu kanuna ek ve tadillerinde değişiklik yapılması ve bu kanuna yeni bâzı hükümler eklenmesine dair 4577 sayılı Kanununun 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü, istasyonlarında ve limanlarında inzibatı temin ile mükellef olan polis ve jandarmalarla askerî inzibat subaylarına ve Demiryol muhafaza kıtalarının tabur ve bölük komutanlarına ve sefer ulaştırmalarını düzenlemek üzere bu Genel Müdürlükle iş birliği yapmakta olan Askerî Ulaştırma teşkillerine vazife görmek için idare binaları müsait bulunduğu takdirde kirasız yer tahsis etmeye ve bu yerlerin aydınlatma, ısıtma giderlerini kendi bütçesinden ödemeye mezundur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
Ş. Günaltay	Başbakan Yardımcısı
	N. Erim

Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
C. S. Barlas	Fuad Sirmen

Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
H. Çakır	E. Erişirgil

ULAŞTIRMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Demiryolları ve Limanları İdarei Umumiyesinin teşkilât ve vazifelerine dair olan 1042 sayılı Kanunla bu kanuna ek ve tadillerinde değişiklik yapılması ve bu kanuna yeni bâzı hükümler eklenmesine dair 4577 sayılı Kanununun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet Demiryolları ve Limanları İdarei Umumiyesinin teşkilât ve vazifesine dair olan 1042 sayılı Kanunla bu kanuna ek ve tadillerinde değişiklik yapılması ve bu kanuna yeni bâzı hükümler eklenmesine dair 4577 sayılı Kanununun 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

MADDE 4. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü, istasyonlarında ve limanlarında inzibatı temin ile mükellef olan polis ve jandarmalarla askerî inzibat subaylarına ve demiryolu muhafaza kıtalarının tabur ve bölük komutanlarına ve sefer ulaştırmalarını düzenlemek üzere bu Genel Müdürlükle iş birliği yapmakta olan askerî ulaştırma teşkillerine vazife görmek için idare binaları müsait bulunduğu takdirde kirasız yer tahsis eder ve bu yerlerin aydınlatma, ısıtma, ve su giderlerini de öder.

GEÇİCİ MADDE — Birinci maddede yazılı teşkillere tahsis edilmiş olan bürolarda bu kanunun meriyet tarihine kadar sarf ve istihlak edilen ısıtma, aydınlatma, su ve telefon ücretleriyle büroların kira bedeli olarak tahakkuk etmiş mebalığden halen tahsil edilmemiş olanların kayıtları terkin edilir. Tahakkuk edeceklerin bedelleri de aranmaz.

MADDE 2. — Hükümetin 2 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Demiryolları ve Limanları İdarei Umumiyesinin teşkilât ve vezâifine dair olan 1042 sayılı Kanun ile bu kanunun ek ve tâdillerinde değişiklik yapılması ve bu kanuna yeni bâzı hükümler eklenmesine dair 4577 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet Demiryolları ve Limanları İdarei Umumiyesinin teşkilât ve vezâifine dair olan 23 Mayıs 1927 tarihli ve 1042 sayılı Kanunla bu kanunun ek ve tadillerinde değişiklik yapılması ve bu kanuna yeni bâzı hükümler eklenmesine dair 31 . V . 1944 tarihli ve 4577 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü, istasyonlarında ve limanlarında inzibatı temin ile mükellef olan polis ve jandarmalarla askerî inzibat subaylarına ve demiryolu muhafaza kıtalarının tabur ve bölük komutanlarına ve sefer ulaştırmalarını düzenlemek üzere bu Genel Müdürlükle iş birliği yapmakta olan askerî ulaştırma teşkillerine vazife görmek için idare binaları müsait bulunduğu takdirde kirasız yer tahsisine mezundur. Bu yerlerin aydınlatma, ısıtma ve kullanma suyu giderleri de adı geçen Genel Müdürlükçe ödenir.

GEÇİCİ MADDE — Ulaştırma Komisyonunun geçici maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

Dışışleri Bakanı <i>N. Sadak</i>	Maliye Bakanı <i>I. R. Aksal</i>
Milli Eğitim Bakanı <i>T. Banguođlu</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Ş. Adalan</i>
Eko. ve Ticaret Bakanı <i>Vedad Dicleli</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Dr. K. Bayizit</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>Dr. F. Ş. Bürge</i>	Tarım Bakanı <i>Cavid Oral</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Dr. Kemal Satır</i>	Çalışma Bakanı <i>Reşat Ş. Sırer</i>
İşletmeler Bakanı <i>Münir Bırsel</i>	

